

EDINOST

Glasilno Slovenskega političnega društva za Primorsko

»V edinosti je moč«

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in sabote o poludne. Cena za vse leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri upravnistvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejema Upravnistvo, via Terreste, »Neva tiskarna«.

Vel dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Terreste« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Našim prijateljem in naročnikom!

Še malo dni in mine prvo poluleetje, ter začne se nova naročbena doba za naš list. — Vabimo torej vse naše naročnike in prijatelje, naj prej ko prej ponove naročnino, oziroma nam pridobe novih naročnikov.

Nekatere naročnike, ki pa so s plačilom zaostali svarimo, naj več ne zavlačujejo s plačilom, ker drugače jim *ustavimo list* in jih bomo terjali po poštinih mandatih. Tržaške dogodbe so tako važne in tolike, da mora naš list prav posebno zanimati vsakega rodoljuba v notranjih deželah; saj se tukaj in v Istri bide vedno bolj živahna vojna. — Poleg tega bode naš list v drugem semestru prinašal temeljite politične in gospodarske članke in podlistke iz jako dobrih peres.

Po obsegu se torej uže list priporoča, a «Edinost» priporoča še bolj nje potreba in dokazana korist. Prosimo torej vse rodoljube, da nas na vso moč podpirajo, da nam tako olajšajo težavno in prevažno našo nalogo.

«Edinost» stane do konec leta f. 3.—

do 1. oktobra « 1-50

Naročba naj se blagovoljno pošilja po poštinih nakaznicah.

Upravnistvo «Edinosti».

Po volitvah.

III.

Kakor na Primorskem, dokazalo se je tudi na Štajerskem in Koroškem, da naš narod politično jako dobro napreduje. — Na Štajerskem se sicer ni pridobilo novih mandatov, ali v mnogih štajerskih mestih, kder v prejšnjih časih Slovenci niti nismo postavljali kandidatov, dosegli smo pri zadnjih volitvah tako zdatne manjšine, da moremo sklepati na konečno zmago čez nekoliko let. Štajerski

Slovenci sploh lepo napredujejo tudi v gmotnem obziru in so postali manj ali več neodvisni od Nemcev in njih kapitala; zato pa se tam narodni ponos krepi z vsakim dnevom.

Vsacega rodoljuba pa je gotovo najbolj razveselil napredek, kateri se je pri zadnjih volitvah pokazal na Koroškem; naši tamošnji bratje so po hudem pritisku od Nemcev uže strašno otrpneli za naravno stvar; bati se je bilo, da bodo zaman veliki napori nekaterih tamošnjih prerediteljnih rodoljubov. Ali baš zadnje volitve na Koroškem so mej Slovenci v občie obudile zopet najlepše nade. Slovenci so postavili 3 kandidate; z enim (baron Pino) prodrli so v Velikocvuc, druga dva pa sta dobila toliko glasov, da je šlo le za malo število, da bi bila prodrila. Pomisliti moramo, da na Koroškem je še jako malo narodnih delavcev, in prav malo sredstev za uspešno agitacijo; da se je pri takih razmerah tam to doseglo, kar se je, to nam daje zagotovilo, da si čez 6 let gotovo Slovenci na Koroškem pribore še 2 mandata. Da je k temu veliko pomagal tudi list »Mir«, to vidi vsak pametni opazovalec; ali i letošnji uspehi bodo mnogo spodbujali koroške rodoljube in moramo torej pridobitve na Koroškem v resnici skoro največ veseliti se vsi Slovenci.

Na Kranjskem ni naš narod pri zadnjih volitvah nič pridobil, pa tudi nič ni zgubil. Izvoljeni so bili tudi skoro povsod stari kandidati. Ie na Dolenjskem je prodril deželni sodišča svetovalec Hren proti Windischgrätzu in profesor Šuklje proti poprejšnjemu poslancu grofu Margheriju. Bil je tudi boj na Notranjskem mej dr. Dolencem in Obrezo; ali tam se je uže precej znalo, da se bode ves zdatni upliv angažiral za zadnjega. Narod ni vsled tega boja prav nič trpel, boj je bil popolnoma lokaliziran.

Ves pobit in otožen pride ubožček domu. Kaka žalost je nastala v družini! Mesto kruha prinesel jim je sin bolezen in težavo! A tuga in žalost nisti še nobenega nasitili.

Ker ni družega kazalo, vzame srednji brat tudi košarico jabelk ter jih nese cesarju v dar, da kaj dobí.

Na poti sreča tudi on staro, grdo ženo, koja ga vpraša, kaj nese.

«Kaj tebi mar, kaj nesem» — misli si fant, ter jej glasno in nevoljno odgovori: »Rogove nesem!« »Hm, ako so rogovi, naj bodo!« mrmra Adamovo rebro in zgine. Fant potuje dalje in pride srečno do velikih cesarskih vrat — a straže ga ne puste noter. Poveč mu tudi, da so nekoga uže dobro našeškali, ker se je predrznil neprimeren dar prinesiti cesarju; varuje naj se toraj, da se tudi njemu kaj enacega ne pripeti. — Po dolgej in ponižnej prošnji mu vendar dovolé stopiti pred cesarja. Cesar pogleda v košarico in zagleda — rogove!! »Bés te plentaja, pravi cesar, kaj takega se si predrznil prinesiti meni v dar? Poberi se mi izpred oči, poradnež drzni!« Zdaj pa so ga zgrabili cesarski slugi ter mu naložili nekaj prav gorkih.

Ves zmučen in bolan pride domú. — Ko ga zagleda tretji, najmlajši brat, mlo zajoe in pravi: »Kaj je storiti sedaj meni, najmlajši, ubogei siroti?« — Pa potolaži in osrči se, vzame tudi on košarico najlepših jabelk, nese jih cesarju v dar, ter prosí Boga za boljše srečo, nego

V daljše kroge seza in še vedno traja boj in razkačenost zaradi volitve na Dolenjskem; prof. Šuklje je postal uzrok hudih preprirov mej »Ljubljanskim Listom« in drugim ljubljanskim novinarstvom. Proti volitvi profesorja Šukljeja se tudi vložil protest, ker so nekateri volilci kmečkih občin glasovali z volilci mest in trgov. Mogoče, da se na ta protest ozir vzame, ali nam se dozdeva, da brže ne. Prof. Šuklje je po svojej izvolitvi tudi izdal oklic na svoje volilce, v katerem obžaluje mrženje do njegove osebe in obeča, da bode strogo narodno ter vedno solidarno postopal z vsemi drugimi slovenskimi državnimi poslanci.

Prof. Šukljeju je to verjeti, ker jako nevarno bi bilo za njegov ugled in dostojanstvo, ako bi te besede ne držal. Mož gotovo pozna situacijo, v kateri se nahaja; in ker zna tudi dobro razsojati, pričakovati je, da opraviči zaupanje, katero so vanj stavili njegovi volilci.

Boj proti njemu potem poneha in razmere mej njim in drugimi njegovimi slovenskimi kolegi se popravijo in zboljšajo. Ne kaže nam danes še kaj govoriti o tej volitvi; le toliko rečemo, da izvolitev Šukljejeva za Kranjsko deželo ne pomenja ravno posebne nesreče.

Ker je bil grof Hohenwart izvoljen v Ljubljani in v Kranju, zato se najbrže v zadnjem kraju zahvali; in kakor se sliši, dela zdaj veliko težavo prašanje, katerega kandidata bi osrednji odbor tam postavil. Dva poprejšnja slovenska kandidata sta pri volitvah propala, knez Windischgrätz in grof Margheri; enega teh obeh se menda misli postaviti; toda težava je velika; zato pa se še zdaj ne ve, kedaj bo nova volitev. Najbrže pa bode kandidiran grof Margheri.

Kakor znano, sta v Kranjskem velikem posestvu bila zopet izvoljena

sta jo imela njegova brata. Tudi njega sreča ona stara žena, ustavi ga in vpraša: »Fant, kaj pa neseš v košarici?« »Sram me je skoraj povedati vam«, pravi on žalosten. »O nič naj te ne bo sram!« odgovori ona. »Nesem cesarju nekaj jabelk« — pravi fant, — in ga grem prosit zdravila za bolne stariše in svoja brata«. — »Dá ti, dá —, odgovori mu žena.

Pride na cesarski dvor in straže mu nič ne branijo stopiti naravnost v cesarsko »hišo«. — Stopivši pred cesarja se odkrije spoštljivo in prikloni ponižno ter ponudi cesarju dar. Ko cesar odkrije košarico, vidi v njej lepa, rudeča debela jabelka, ter jih milostljivo in z veseljem sprejme. Dá pa fantu za-to obilo denarja in zdravilo za stariše in brata, ter ga praša, bi-li hotel pri njem služiti? Fant, ves vesel, pravi, da prav rad. O lide domú, dá bolnim starišem in bratom zdravilo, po kojem so precej ozdraveli, — in jim izroči tudi denar, kateri je prejel od cesarja. Vrne se potem na cesarski dvor, da nastopi dano mu cesarsko službo.

Nekoliko časa premišljuje cesar, kako delo bi mu izročil. Slednjič se odloči in fanta imenuje pastirjem svojih ovac. Po kliče ga pred se, pokaže in izroči mu svoje ovce v oskrb; pokaže mu kraj, kder bode pasel, — a zatrdi mu tudi, naj nikakor ne ide s pašo po istej poti, po kateri je šel na pašo!

Drugi dan žene ta »dvorni« pastir

poprejšnja dva poslanca barona Tauf-ferer in Schwegel, oba neprijatelja našega naroda. Skušalo se je, da se napravi nek kompromis mej obema strankama velikega posestva, ker pa to ni šlo, postavila je narodna stranka svoja dva kandidata, toda vse delo v tem obziru je bilo jako mlahovo; videlo se je od daleč skoro tako, kakor da bi nekaterim krogom bilo vsejedno, drugim pa morda še ljubše, da se ta volitev Nemcem ugodno izvrši.

Ali tudi mnogi onih kranjskih veleposestnikov, katere prištevamo k narodnej stranki, pokazali so se jako mlahovi in nebrizni. Nam je znano, da se znani rodoljubi velikoposestniki niti niso udeležili volitve. Žalostno je na vsak način, da velikoposestniki, kateri se tako radi dajo imenovati cvet inteligencije, da prav ti možje dajo tako slab izgled masi naroda in kažejo tako malo političnega samosvestja in zrelosti. Es ist noch immer der Fluch der bösen Zeit.

S tem smo torej ocenili sploh volitve v vseh slovenskih pokrajinah in ponavljamo še enkrat, da smo na periferijah skoro povsod pokazali mi Slovenci lepo napredovanje; zapazili smo pa posebno, da so naši predni stražniki na Primorskem in tudi na Štajerskem in Koroškem jako hrabri in navdušeni za sveto stvar. To vse je dobro znamenje za bodočnost našega naroda in to toliko bolj, ker se vse to vrši brez posebne pomoči iz središča slovenske domovine, kder smo ta pot največ pogrešali prave discipline in taktike.

V prihodnjem zadujem članku nam bo še razložiti splošno stanje državnega zbora po novih volitvah.

PODLISTEK.

Trije bratje.

Isterska pripovedka. Slišal i zapisal I. Kuret.

Bila sta oče in mati, ki sta imela tri sinove. — Bili so zelo ubožni, posedovali niso nič, godilo se jim je jako slabo. V sled tega vzame starejši brat pletenico lepih rudečih jabelk, nese jih cesarju v dar, da bi za to kaj dobil, in tako mogel količkaj zboljšati tužno stanje starišem in bratom. — Iščega po poti s pletenico v roki in v sé zamišljenega sreča stara, zmršena, brezzobá ž na, ter ga vpraša: »Fant, kaj pa neseš?« Nevoljno ta odgovori: »Rogove nesem!« »Hm, ako so rogovi, naj bodo«, — pravi ženska in se zgubi. — Po dolgem času in trudu dospje fant srečno do cesarjeve palače. Pride do velikih cesarskih vrat, — a straže ga ne puste noter; še le po dolgej prošnji in ko jim pove, da nese dar cesarju, puste mu prosto pot in mu dadó še dva stražarja, koja ga spremita v sobo cesarjevo.

Cesar pogleda v košarico in vidi v njej — same pravcate, zvite kozje rogove! Razardí se tedaj cesar nad tako predrznostjo, ter ukaže nesramneža zapoditi iz palače. Služabniki pa so mu jih še našli nedolodeno število!

privklat carsko drobnico na pašo. Vesel je, zvižga si in poje.

Zvečer se vrne —, pa ker ni znal druge poti, gre proti domu po istej, po kateri je prišel. A glej! sredi ceste leži strašna, ostudna, velika kača in — v ustih ima zlat ključ — —.

Ovce so poskakale prek te grdohe, a eno je kača zgrabila in požrla, mej tem pa jej je odpadel ključ, kojega pastir hitro pobere in spravi. Ko pride domú, vpraša ga cesar, koliko ovac manjka. Fant odgovori, da samo ena. »Ena? — to ni nič«, pravi cesar — »saj jih je še mnogo!«

Drugi dan žene pastir drobnico tudi na pašo in zvečer se vrne prav po istej poti proti domu, pa še večja in grša kača sé zlatim ključem v ustih je ležala sredi ceste. Ovce poskačejo prek nje, a eno je zgrabila in požrla, mej tem pa jej je odpadel ključ, kojega je pastir pobral in spravi. Pride domú ter leže k počitku. Ko dan napódi, vstane, odpravi se na pašo, kakor prejšnja dneva.

Ko se pa solnce bliža zatópu, vrne se po istej poti, po kateri je prišel, proti domu in — glej čudo! — tudi danes leži trikrat večja kača od prejšnjih sredi ceste s zlatim ključem v ustih! Tudi danes poskačejo ovce prek nje — pa eno je kača vendar zgrabila in požrla; odpal pa jej je ključ. Pastir ga ročno pobere in spravi.

(Konec prib.)

Lamentacije.

III.

All pustimo satiro in prestopimo k resnici, dajmo odušek onej resnici, ki malo vredneje in potuhneče tako v oči bode, ne da bi spoznali, da so sami prepričani, kaj delajo.

Kaj menite mari vi, narodnjaki, učeni in priprosti, da so vsi oni, ki za laško stranko v Trstu delujo, res prepričani svojega počenjanja? Ne motimo se, ako pravimo, da niso.

Obrnimo se sami nase. Smo mi, ki se štejejo k narodnjakom, li vsi prepričani da smo krenoli pravo pot, da ako narodu k boljšemu obstanku pripomoremo, res dobro reč učinimo? Dvomimo, ker dobro vemo, da je človeška volja nestalna ter da se omajamo, ako le majhen veter zapise.

Gotovo ne vsi, ker drugače bi se nam godilo; ali gotovo mnogo izmeje nas. S tem pa nočemo kazati nobenega, ampak ga v prepričanju potrditi, da po teh bojovnih časih, ako se bomo prizadevali z vsemi našimi močmi, nastopijo srečnejši časi, v katerih se bodo spolnjevale naše želje.

Te želje pa niso, kakor nam lahonski listi spodtikajo, želje združenja z slovan-skim velikanom, ampak želje po enako pravnosti, želje po onem času; ko v Avstriji dosežemo, kar uže imajo drugi narodi in kar je po državnih postavah vsem zagotovljeno.

Do tedaj se pa moramo bojevati, v to porabiti vso našo voljo in moči in ne omahati sred pota kakor obupneži.

Koliko se lahko pridobi se združenimi močmi — *viribus unitis* — in s zavednostjo, pokazalo se je pri zadnjih volitvah, pri katerih se je pa lahko videl naroden razpor, kajti navzlic sljajnej zmagi je bilo mej nami, ali *rectius*, mej izmečki naših sorojakov, vendar še precejšno število onih, ki so ali nam protivnega kandidata volili, ali pa nobenega.

Prvo in zadnje je graje vredno, ker v prvem slučaju se vidi opešanost in izdajalstvo, v zadnjem pa pomanjkljivost zavednosti, premalo navdušenja in dušna popačenost. *Zaničevanja in grajanja je sicer vreden izdajalec, ali ne zaničujemo ga preveč, boljše je, da ga spodbujamo in z lepa iščemo si ga pridobiti. V tem ko si moramo prizadevati, da si nezavedneža in onega, ki iz lenobe nič neče storiti, naklonimo in ga pripeljemo do spoznanja, ker sila ni nikdar mila.* Vpliva je res mnogo imela nesrečna Concordia na nekoje tržaške okoličane, ker ostrupila je in z nekako besnostjo navdala one, ki so se jej dali zapeljati. Tega se pa ne strašimo, ampak bolj zavedni možje v okolici morajo sedaj svoje sorojake skušati pripeljati na pravo pot, do spoznanja in dosega svoj cilj le, ako si na vso moč prizadejajo, ker take dušne propalosti si vendar ne mislimo.

Res, da se bodo Lahoni sedaj brigali okoličane strašiti in začeli so uže, kar pa nič ne de. Ako ima okoličan trdno voljo in jo ve rabiti, začel se bode nemirov, ki bi se s poboji končali, temveč pa si bo vedel pomagati s pomočki, katerih so se poslužili na primer lansko leto Goričani; vsaj z nami drže tudi drugi dobro misleči Italijanci in Nemci, ki ne bodo gotovo opravičevali neumnih in abotnih činov tržaških otroških politikov lahonskega pokolenja. Italijana grize, ker se vidi propalega in osramočenega v tem, ko se je trdno nadejal zmage, okoličana pa čisto nič ne grize in se nikakor ne boji činov, katere zagrizleci namerjajo obistinili: vsaj si nič slabega ni svest ter je delal, kakor mu je srce in prosta volja narekovala in čil je še in premočan, da bi se dal strašiti laškim govilobam.

Res gdo in sramotno bi bilo za omikano in bogato mesto, kakor je Trst, da bi sedaj postalo pozorišče bojov in nemirov radi nekoliko nezadovoljnih Lahonov, ki ne morejo mirno spati radi zadoje volitve, in višja oblast si mora tudi prizadevati, da se to prepriči, ker imeti bi utegnolo žalostne nastopke na mesto in na njeno okolico. Vsak spozna in ve, da imajo mnogi okoličani zasluzka pri mestnem magistratu, kder se vendar ne bode moglo počenjati tako arbitrarno in noro,

kakor se je večkrat do sedaj, in v raznih fabrikah, ki niso vendar vse (ali nobena) lastnina laških privandrancev, ki hočejo tukaj gospodovati.

Moškimi se tedaj ni bati za svoj zasluzek — še manj pa ženskimi, ker te so pod zavetjem svojih mož, očetov in sinov, ki ne bodo gotovo dopuščali, da se jim krivica godi. Pomočkov tedaj nikakor ne manjka, ako bi hoteli laški sodeležani svojo neumno namero vresničiti. V prvi vrsti je protestovati pravica, katere bi se mogli ne le v tem slučaju, temuč tudi v mnogih drugih poslužiti; potem prosta nam je pot v laške ali v slovenske prodajalnice in gotovo bomo zahajali v one, kder so nam gospodarji pravični, ne le v svojej butiki, temuč i v drugem, ravna se po pravilu: »svoji k svojim«. Iz okolice je v preblašeno mesto Trst napeljana voda, brez katere ne bodo Lahoni gotovo mogli izhajati, vzlasi pa kričači pri Šalobardi in drugej laškej golazni, ker so jim uže sedaj radi prevelikega kričanja usta suha in ne bodo mogli na dalje kričati — ako jim okoličani vodo odvzamejo. Ne bo kaše tedaj: ves razpor, ki bi utegol nastati, rabuke, sovraštvo, pomankljivost, najprvi bi čutili oni Lahoni, koji ga sedaj prouzročajo.

Provociranje goji se pa zlasti po mestnih glasilih lahonske svojati, katero se more prepričati le, ako se tej nekoliko peruti pristrizhejo, za kar pa mora slavna vlada imeti skrb, ker dokler bode v Trstu dovoljeno, da izhajajo ter niso zapleneni listovi a la Alabarua, Independentente, kužna Alba, od laških, pred nekoliko meseci iz Italije prišlih stavcev načekkan Popolo, in veternejak Cittadino, (ki pa čisto nič ljudstva ne zastopa, ampak hujska), ki pri našajo mej željne svoje apostole polno torbo psovka na sodeležane slovenskega rodu, ne bode mej narodnostima v Trstu miru, ampak veden prepir in sovraštvo. Dokler se bode listom po mestu dovoljevalo, da navajajo v svojej jezli in priporočajo najnesramnejša in najabotnejša sredstva proti okoličanom, da le izbruhajo na nje svoj srd — ne bodo mogli okoličani in lahonski prebivalci mesta v miru skupaj živeti, ampak vedno si bodo navskriž.

In to je sad Cikorje!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Carjevič Rudolf se je neki odločil na popotovanje po Rusiji. Najprej se napoti v Petersburg, kder ga prav slovesno sprejmo in se bodo godile njemu na čast posebne slovesnosti. Iz Petersburga odide v Moskvo in od tod v Kavkazijo. To popotovanje daje nam poročstvo, da vladajo mej Avstrijo in Rusijo v resnici prijateljske razmere, katere se potem le še bolj utrdé. Naj nekateri krogi na Rusijo še tako ščujajo, Avstriji je bilo njeno prijateljstvo vedno koristno, mržnja do nje pa vedno osodopolna; obe državi imati veliko nalogo na Jutrovem, katera bi uže davno bila rešena, da ste bili vedno edini; jutrovo prašanje ni še rešeno, k malu se povrne zopet z vso silo in takrat bo treba, da hoditi Rusija in Avstrija z roko v roki. Zato pa se le radujemo, ako se prijatelj-ska vez mej Rusijo in Avstrijo utrjuje.

Izgređi delalcev v Brnu so menda pri konci, kakor sploh taki izgređi nikoli ne trajajo dolgo, ker delavec mora delati, če hoče živeti, ko začne tresti lakot njega in njegovo obitelj, ohladi se mu kri in rad prime zopet za delo. Tako je bilo tudi v Brnu. 19. t. m. dopoldne je prišla deputacija treh delavcev k deželnemu namestniku ter prosila, naj vlada upliva na to, da fabrikanti dovolé deseturno delo na dan, tožila o nepotrebnih odmorih v delu ter izrekla svoje obžalovanje nad izgređi, za katere ni odgovorna ni ona, ni delavci. Deželni namestnik je odgovoril, da vlada ne more kakor pravilo podpirati deseturnega dela na dan; to je stvar mejusobnega dogovora, priporočal je delavcem, naj porabijo vsako priliko, da se s fabrikanti z lepa pogode, svaril jih je, naj pomislijo, kam jih dovede vzdrževanje od dela in izgređi. 20. t. m. ni bilo nobenega izgređa več; fabrikanti so delavcem tedno izplačali brez ovire in glede delavskih ur

se je sklenol dogovor. V ponedelek pa se je delo v več fabrikah zopet pričelo.

Liberalni poslanci novega državnega zbora so imeli 21. t. m. na Dunaji sejo. Herbst jim je bil prvosednik, udeležilo se jih je 88. Po živej razpravi je bila sprejeta resolucija, ki izjavlja za prvo dolžnost edinstvo stranke. Potem se je sklenolo, naj se izvoli v poseben odsek 25 poslancev, ki imajo v en program zjediniti programe, katere so predložili Plener, Steinwender in Weitlof. Odsek bo o tem poročal štir dni poprej, nego se odpre državni zbor.

Vnanje dežele.

Prvi prihodnji konsistorij bo sredi meseca julija. Papež bo v tem konsistoriji imenoval za kardinale dva zunanja, dva italijanska vrhovna škofa in dva prelata svojega dvora.

Nemški cesar je 22. t. m. prišel v Ems. O italijanskej ministerskej krizi se poroča, da je kralj naročil Depretisu, naj sestavi novo ministerstvo.

O angleškej ministerskej krizi so došle te le vesti: 19. t. m. se poroča: vmeščenje novega kabineta se zavlačuje, ker mu Gladstone i njegovi tovariši sicer splošno podporo obečajo, pa se vendar nočejo tako zavezati, kakor konservativci želé. Salisbury neče prevzeti vlade, ako mu liberalni vodje zaželjena zagotovila odreko. V zgornjej zbornici je Salisbury naznanil, da nemore še povedati, ali prevzame vlado ali ne, in v spodnjej zbornici je Gladstone izjavil, da Salisbury stavi nekatera zahtevanja; vsled tacega stanja nisti mogli zbornici sklepati ter sti seji odložili do 24. t. m. — V kabinetnem posvetovanju 21. t. m. je bilo skleneno, da se ne dovolé zahtevanja, katera Salisbury želí; v posvetovanju 22. t. m. pa so se liberalci in konservativci zjednili, in vsled tega prevzame vlado Salisbury.

V Madridu so vstali izgređi vsled tega, ker se je uradno razglasilo, da je vstala kolera. To se je zgodilo 20. t. m. Ljudstvo se je začelo zbirati, razvijati črne prapore i metati kamene na žandarje; a množica je bila razkrojena in več hujskačev so zaprli. — Ko je pa 22. t. m. kralj obiskal cerkev, zbralo se je zopet veliko ljudstva, ki je ploskalo kralju, ko je šel iz cerkve, civilnemu guvernerju je pa žvižgalo i na rednike z revolverji strelalo, dva rednika sta bila ranjena in dve drugi osobi usmrteni. Potem se je ljudstvo zopet razšlo. — Kralj je hotel obiskati Murcio, kder kolera najhujsa razsaja, ministerstvo se je temu uprlo, in izreklo, da odstopi, ako kralj Madrid zapusti. Vsled tega se je kralj udal in ostal v Madridu. Ministerstvo se je menda balo, da v Madridu vstane revolucija, ako bi kralj odpotoval.

Italijane vedno bolj tepe nesreča v rudečem morju. Poveljnik italijanskega vojnega brodovja v rudečem morju je Italijanskemu mornaričnemu ministru v Rim naznanil, da je transportni parnik «Conte Cavour» z 92 mornarji na ob poti obrežji Soma popolnoma zginol.

DOPISI.

Pri sv. Ivanu, 21. junija. — V ponedlek 15. t. m. se je napolnila komisija od magistrata v Lonjer, da cení po točú poškodovani vinski pridelek. Čujte, dragi čitatelji, kakšne zaupne može si je izbral glavár tretjega okraja v to komisijo, namreč: nekega čevljarja iz sv. Ivana in kolona od g. Luzzata, ki je njegov patrijot, Furlan, ki ne umeje niti ene slovenske besedice in nikakega d vka ne plačuje. Gotovo si je g. Monfer mislil. Čevljar umeje pri kopitu, patrijot meni pritrđi in na posled vse moje obvelja. Ta dva cenilca pa gotovo nista dobila magistratnega odloka, kajti Monfera in dva druga mestna gospoda so šli vabit čevljarja na dom, in val štirje so šli po Markota furlana, ki je na vrtu delal. Mej tem ko so Markota čakali, da se je odpravil, pa je čevljar cvetic uatrgal, da so se gospodj-opletli. Ko je ta komisija dospela do lonjerske meje, čakal jih je lonjerski bivši kapovila in poljski čuvaj in tu pričnejo svoje delo. Ko pridejo na zemljišče neovga posestnika iz sv. Ivana, ki več denarju znese v mestno blagajnico, nego vseh 7 one komisije, vsklikne jim ta nasproti: Oh, uboge moje trte, danes ko vas čevljarji cenijo! Monfera se pa odreže: »Se la ga quache cosa, la se rivolgi al magistrato», ta mu pokaže na polje, rekoč: «Questo è il nostro magistrato, che ci nutre e non

i signori della caponera». Vsa drugačna je bila komisija drugi dan pri sv. Ivanu. Monfera ni bilo, bodisi da se mu niso Lonjeri do tal priklanjali, ali da je sam sprevidel, da je pri tem poslu nepotreben. Bila sta pač ona dva mestna gospoda in 6 večjih kmetov, pravih vinčarjev, ki se na svojem polju trudijo od zore do teme in le takim se sme zaupati, da bodo pošeno cenili, nikakor pa čevljarjem, saj se trte z dreto ne vežejo in tudi ne mážejo z biksom in smolo.

Iz vse okolice se čujejo pritožbe proti tem magistratnim pašem, ali še ni prišel čas, da se ljudstva glas usliši? Saj ljudstva glas, pravijo, da je božji glas. Osvobodila je avstrijska vlada rajo v Bosni in Ercegovini od turškega jarma, prav tako upamo mi okoličani, da če i nas osvoboditi tega nasilstva mestne administracije, in skoraj gotovo v kratkem času, kajti ni nam več mogoče dihati pod to móro, ki nas tlačí. — Zadel nam je iz Beča glas postave: Posveđuj praznike, upamo da v kratkem času zagrni našim mestnim očetom na uho druga zapoved: Ne sezajte po ptujih pravicah.

V nedeljo 14. t. m. je pokumil cikorjaš Pahor Vrzo in še drugoga cikorjaša, po sv. krstu so šli na botrinje v hotel Mauroner v Kadin, in od tukaj v neko drugo krémo, kder je bilo mnogo mirnih Kadinčanov, ki so se pomenkovali o izidu volitve; ko je pa eden teh zaklical: »Živi Nabrgoj«, izusti Vrzo ta sicer prav glasno: m. . . per Nabergoj! nek hribar pa, ki ima teuk sluh, vpraša ga: Koša ti ga dajo? Vrzo ponovi v drugič: m. . . per Nabrgoj, ali v tem hipu se je začela vsipati toča po Vrzo, kakor pesti debela, kuma zapustita Vrzo na bojišču in cvrkobrani niso več služili svojemu poslu, pač pa dobro so služili na begu za peruti. Živeli hribarji! Ti pa, zastarana grešna Vrzo, vsaj zdaj se spokori, ko je cikorja kuhana in ne kliči na boj mirnih ljudi, ko svojega poslanca spoštljivo imenujejo. Nemaš pravice se pritoževati, breme, ki nosiš, naložil si si sam, dobro vedi, da okoličan ni rob, on spoštuje, dokler je spoštovan, ali ko se kupa napolni, črt izkupi in Lah pravi takrat: »oclo di sotto: (Varuj se!) Še nekaj! Tablo od Cikorije so morali sneti s hiše, kder je visela, kam jim ne bode nihče branil, kakor tu, ker tu jo je gospodar ukazal sneti, če ne, bilo bi se kaj zgodilo. Mej rokopolom i žvižganjem so jo odrgali. Irredenta je odšla pa vsa potrta in solze so jej tekle, ker žal jej je po Cikoriji, po tem detetu njihovega težkega poroda. Kar smo rekli, ako se čitatelji spominajo, da predno zopet polna luna prisije, da ne bode Cikorije, ali nismo imeli pravi He Cikorjaši, ki ste se pridušali na dušo in telo, da vi zmagate, kde ste sedaj? Paraschiaffi.

Od sv. Ivana v 22. dan junija. —

Ako se prav spominam, omenjal sem pred 2 mesecema napisov po gostilnah v našej vasi. Ker je še vse pri starem ostalo in se omenjeni gospodje, ki jih nisem po imenu imenoval, nič ne menijo, moram pa denes bolj globoko pomočiti pero in omenjenim gospodom na vsa usta povedati, kar jim gre. Čemu nosijo take napise vaše hiše, čemu dopuščate, da se Italijanski jezik šopiri po okolici, in naš zatira? Čemu se vi nazivljete narodnjake in se pri vsakej vrsti postavljate za svoj rod, pa niti onega, kar javno kuže, nečete popraviti?

Osnažite poprej svoje hiše onih ostudnih napisov, potem vam še le verujemo, da ste v resnici narodnjaki. Na z besedo, ampak v dejanji se pokažite, kedo ste. Strani z »bello visto«, gosp. V., strani z »osteria di Zibernas«, strani z »osteria di G. Odinal«, ker to ne pristuje nam, to naj si obdrže Italijani, mi pa bodimo domači z domačimi in ne puščajmo, da se v našo škodo, v našo sramoto zametuje naš jezik. Enkrat moramo pričeti in pokazati svoje pravo lice. Pogledite delal, podporno društvo, ki je v sredini Italijanov, ali k ljubu temu se blišče »slovenske besede na njegovej tabli. Nič nemajo strahu tudi drugi gospodje v Trstu, ki imajo slovenske napise, kakor: k Slovanski zastavi, k Slonu itd. Če si Slovani v mestu upajo to narediti, čemu bi si vi ne upali, ki se več živite od Slovanov, nego od Italijanov? Zagotavljam vas, da vsak pošten Italijan, ki bode hotel piti kapljico pravega vina, raje pride k vam, če tu bi imeli slovenske napise, nego pa, da bi si v Trstu kvaril zdravije z ponarjenimi vini. Spoštuje v prvi vrsti sami sebe in potem vas bodo tudi drugi spoštovali. Za denes naj zadostuje to, prihodnjč hočem pa še druge gospode očitno pozvati, naj dobro premislijo, kaj delajo.

Skedenj 22. junija 1885. (Izv. dop.)

«Slovenska Vila» in petje). Z dovoljenost, da se je vendar enkrat moglo priti do spojenja do sedaj nasprotnim si pevskih moči v našej vasi, izpodbudila me je, da naznajam to veselo dogodbo. Zaujno nedelo je imelo društvo »Slovenska Vila« svoj redni občni zbor, zbrali so se vsi udje tega društva, pa tudi najboljši pevci cerkvenega zbora, kateri so tudi postali

od tega dne udje in sicer delujoči udje tega društva, izvolil se je nov odbor iz teh le gosp. : Jože Sancin Nemeč za predsednika, Jože Sancin Drejič za podpredsednika, Ivan Godina Fignje za blagajnika, Za odbornike: Ivan Godina, Kudrič, Ivan Sancin Železnik, Verk Silvester, Oblak Andrej in Ivan Sancin Toč; za namestne odbornike pa: Ivan Godina Nec, Juri Sancin Cin, Lovro Godina Derbin; vršilo se je vse v najlepšem redu. Naj le Bibirič piše v Alabardo, da so Slovenci v Skedni malo in slabo zastopani, kakor v slučaju občnega zbora gospodarskega društva.

Toraj so vender po tebi, draga Edinost, izraženi pomini našli v nekaterih srcih odmev. Bog dal, da bi se tudi mogotcem škedenskim zbudila volja, da bi podpirali to toliko potrebno društvo. V odboru so zbrani vrli rodoljubi, o katerih ni dvomiti, da bodo izvrstno vodili društvo. Nadejamo se torej, da bode od sedaj to društvo napredovalo na korist in čast svojemu narodu in domovini, kajti čast nepozabljivega pokojnega Hajdriha, vzeto iz neke Cegnarjeve pesmi: »Ptica brez perut je mrtva stvar, kaj meni svet brez petja mar — ni brez pomena i za nas, ker nam je lepo narodne petje zelo na srcu.

Iz Bazovice, 19. junija. — Dragi čitatelji, uže mnogo ste čitali tudi iz naše vasi o sedaj jetičnej Cikorji, ali vsega vendar še ne. Kmalu bo uže zadosti te irendentarske žlobudre, ali ker sem prav zdaj povečerjal, dovolite mi, da udarim še nekoliko po nekih ostankih, ki mi še vedno nadlego delajo, kakor meso mej zobmi.

Pisal sem uže, da v naši vasi ni bilo ni dušice, ni mušice, koja bi agitirala, ali glasovala bila za Poldetovo Konkordijo. Ali kdo bi mislil, da so tudi pri nas neke velike debele muhe; ali te niso Bazovske in tudi volilne pravice tukaj nemajo; to so tukajšnji vinski dacarji. Dva od teh sta prav debela C....., da še iz nobene fabrike takih videl nisem, eden pa je nekoliko šibeji, pa toliko višji; ta se je kupal, kakor sem zvedel, v fabriki »Unione Ginnastica«. Ti le trije tički se sicer niso nič upali agitirati za šjor Poldeta, ali še le zadnje dni so pokazali, da je njih ljubezen pri Poldetovej Cikorji.

Ko je še pred volitvami nek postrežček, poslan od šjor ex Garibaldina, po okolici Mauronerjeve plakate vozil in jih na zide prilepljeval, takrat jih je ljudstvo raz zida trgalo. Prav tako je bilo tudi v Bazovici, ali tukajšnji dacar N. Karara, in z njim še par njegovih služabnikov so se temu na vso moč ustavljali češ, da jih ne smejo strgati in ako jih strgajo, da jih zatoži pri magistratu, kakor je tudi storil. Da bi g. Karara bil bolj gotov, da ne bi se plakati trgali, postavil je čez noč necega dacarskega čuvaja, naj na to dobro pazi. (Prašamo nadzornika daca v Trstu: Ali ima g. Karara, dacar v Bazovici, pravico postavljati dacarske čuvaje, naj varujejo Mauronerjeve plakate?) Ali zastoj je bilo vse dacarsko čuvanje. Proti večeru je pribremelo nad 20 vaških fantov ter so jeli trgati plakate, kakor volkovi in upili: Mi nočemo Garibaldija, strani z njim! Ko pa je čuvaj, kojega je Karara postavil, to videl, začel se je protiviti fantom, ali fantje bi mu bili kmalu pokazali, da ni hitro odšel. Ko pa je K. in dolgi Kaligariš to slišal, začelo ju je grizti, in ko je uže spal, vstal je hitro, ter skozi okno upil na čuvaja, naj dobro pogleda, kateri so oni fantje, češ, da jih zatoži magistratu. Tožil je res 2 mladeniča iz Bazovice, ali nobeden od zatoženih ni bil oni večer blizu. Zatorej se nam zdi, da bode zviti g. dacar pomnil, kdaj je Poldetova Concordia dobila jetiko. Ko pa je nek mladenič Kararu rekel, da je ljudstvo po vsej okolici vse Mauronerjeve plakate strgalo, in na Proseku še celo sami žendarmi niso pustili nabijati plakatov, odgovoril mu je fini g. K. da Prosek, Opčine in vse druge vasi v okolici je eno, ali v Bazovici je vse drugače.

Ej, ti ubogo človeče! misliš, da se bode vsa Bazovica pred tabo tresla? Ko je pred nekoliko meseci nek kmetič mačko gosp. K. v svojej hiši ustrelil, ker mu je škodo delala, zaračunal je kmetiču za mačko 15 gl., mesto 15 gl. pa je vdobil 15 fig. Zdi se nam, da je morebiti hotel Karara z onimi denarji volilne listke kupovati, ker kakor se je slišalo, dajal je nekemu Bazovčanu 10 gl., ako mu da zapisati šjor Poldeta.

Svetujemo pa mi vsem tem finim gospodom, naj mirno svoje službo opravljajo, združano ljudstvo pa v miru puščajo ker drugače bi se utegnolo pripetiti kaj hudega. Res je, da Vi gospodje le to trobite, da morate držati z onimi, ki vas plačujejo. Ali tega pa ne pomislite, kdo daje onim, ki Vas plačujejo. Ali morebiti pride kaj iz blažene Italije? Ali morebiti Vas plačuje šjor Poldo iz svojega žepa? Ali še tega ne veste, da mora tužni kmet od zore do mraka se mučiti in delati, da Vas in sebe živi?

Ako imate Vi debeli in fini gospodje količkaj soli v glavi, lahko sami zračunite, kdo Vas živi, in Vaše gospodarje bogati. Zatorej! ne tlačite še Vi v meh, ker je uže tako napet, da skoro poči!

Vaš Amiko.

Z Murskega polja spodnje Štirске dne 17. junija. Krasno vendar maj je zginol, z venci in cvetjem so bile odidene kapelice in križi, pri katerih se je verno ljudstvo zbiralo o sabotah in nedeljah zvečer, skupno molilo rožni venec, in prepevalo pesmi Bogu in Mariji na čast, da se je razlegalo daleko okrog. Po cerkvah si slišal posebno ta mesec lepe pesmi, zložene Mariji na čast.

Vse to kaže, da je ljudstvo pri nas precej pobožno in ima trdno vero, a tudi je narodno probujeno. Narodne pesmi se pojo v duhu narodnem one užigajo iskro ljubezni do domovine in naroda; in da iskra toliko bolj in bolj ogreva, da stopi na stopinjo popolne ljubezni, katera nikdar več ne ugasne. Pesmi, pevane v narodnem duhu, delujejo veliko bolj na srca človeška, nego bodi si še tako izvrstni in obširni govori, jasni in temeljiti.

Kmetiško ljudstvo je tukaj z večine narodno, sploh vso prosto ljudstvo, to se vidi iz zadnjih volitev državnega poslancev v kmetiške skupini. Vsi so soglasno narodno volili. Toraj je naš poslanec č. g. Božidar Raič sijajno zmagal, prav tako tudi v pujskem okraju.

Naš poslanec za državni zbor g. Božidar Raič je mož, kakoršnih se le malo nahaja. On je slavno znan govornik slovenski, kdor le enkrat sliši njegovo besedo, katera udarja na ušesa kakor grom, mora se mu uneti srce za domovino. Pred kratkim smo imeli lepo priložnost ga slišati; bilo je to ob času volilnega shoda pri sv. Jurju na Ščavnici dne 31. maja; mnogo se je sešlo ljudstva od vseh strani, plapolale so zastave, narodne in carske. Vrli pevci pujski pa so zaorili lepih narodnih pesmi kaj izvrstno, da se je človeku srce radovalo. Bodi jim slava!

Poludrugo uro trajajoči govor našega poslancev je ljudstvo kaj navdušeno poslušalo. Temeljito je g. poslanec poudarjal in razložil, kaj smo dosegli do sedaj v državnem zboru, in zakaj se hoče potezati tudi v prihodnje; ljudstvo mu je poslušalo in ga s živo pozdravljalo. Kakor oče imel je za vsakega prijazno besedo. Da spoštuje narod tega slavnega moža, to se vidi iz tega, da se je sploh prosto ljudstvo k njemu drenjalo, vsak si ga je želel bližje videti, ali besedico z njim govoriti.

Živel naš poslanec, Bog ga ohrani mnogo let v korist naroda našega, njega, zaščitnika prostega slovenskega ljudstva in neustrašnega boritelja uže dokaj let delujočega. Sploh smo Slovenci naše prelepe zelene spodnje Štajerske lahko ponosni na takega branitelja naših pravic; smemo si šteti v čast, da mila nam majka Slava rodi tako unete sinove za domovino, vero in cesarja. On je nam zdaj to, kar je bil o svojem času rajni g. Krempel. Ta mož je prvi začel v naši okolici buditi narod iz političnega in narodnega spanja, spisalval je razne podučljive spise in bukve.

Začelo se je malo daniti na našem polju. Kakor iz tamne noči, če se začno trgati oblaki, prisije blede luna in posveti po okolici, da potnik najde pravo stezo; tako je bil nam uže omenjeni mož svetla luč, katera ne ugasne; dasitudi preko 40 let uže počiva v materi zemlji, še se vendar sliši njegovo ime in mislim, ostane do konca dni, zapisano zlatimi črkami v zgovorni Slovencev. Luč, katero je Krempel nosil, zbudila je Raiča, on se je nje razveselil ter priil jej novega olja, da se zdaj še bolj svetli. Naš državni poslanec č. g. Božidar Raič nam je denašnje dni za ta kraj solnce, katero izza hribov žari in više in više vstaja. Bog naj ga živi! Živel naš poslanec! Živela domovina! Živela narodnost!

Domače in razne vesti.

Cesarjev dar. Cesar je daroval 200 gl. za popravo zvonika francišksanske cerkve v Kopru.

Imenovanje. Peter de Risco, oficijal visjega dežjnega sodišča za Primorsko, bil je imenovan pristavom pri vodstvu pomožnih uradov tržaškega deželnega sodišča.

Tržaški občinski svet bo imel danes zvečer ob šestih zopet sejo. Na dnev nem redu sta mej drugim ta le dva važna predmeta: Predloga mestnega starešinstva glede določitve občinskega doklada k hišnej najemščini, in poročilo komisije za preskrbovanje vode o njenem delovanju v triletnej uobi 1882-1885 s predlogom, naj se napravijo načrti za uredbo struge vode Reke.

Karantena. C. k. pomorska gosposka je zaukazala, da se imajo vse la dije, ki dobajajo iz španskih luk, podvreči desetdnevnej karanteni zaradi kolere, ki razsaja na Španjskem.

O odpravi svobodne luke v Trstu. V trgovinskem ministerstvu se zdaj pečajo z določitvijo tistih prašanj, katera se bodo stavila na enketo glede trgovinskih naprav, ki se imajo zgraditi vsled odprave proste luke. Dotična enketa bode jeseni v Trstu in povabijo z njej mestno starešinstvo, trgovinska zbornica,

glavno vodstvo avstrijskih državnih železnic, vodstvo južne železnice in avstrijsko ogerski Lloyd.

Koncert tržaške čitalnice v soboto, dne 20. t. m. prekosl je vse nade. Zbralo se je okolo 400 do 500 jako odlične Tržaške gospode vsih krogov, mej višo gospodo smo pazapili predsednika dež. sodnije, dež. šolskega nadzornika, več svetovalcev raznih viših uradov, več prvih trgovcev tržaških in krog najlepših Tržaških dam. Na krasno, kakor dan razsvitljenem vrtu je godla cela vojaška banda pešpoka Aleksander III.

Mej godbo je pel kaj izvrstno moški zbor Tržaške čitalnice (okolo 30 najboljših pevcev) pod vodstvom g. Bartija. Po koncertu, ob 11 uri, začel je ples v dvorani, ki je trajal več ur. Veselica je bila krasna, vredna naše čitalnice in vidi se, da je čitalnica eno najodličnejših društev v Trstu. Ne le zbog elegancije svojih prostorov, ampak tudi zbog oseb, katere dobajajo na veselice tega društva. Vso čast odboru!

Sokolove zadeve. Tajnik gosp. Josip Dražil, prevzel je začasno blagajništvo, ker je stalni blagajnik gosp. Ferdo Karis bolan.

Tržaško podporno in bralno društvo, napravi dne 5. julija veselico v proslavo blagovestnikov slovenskih sv. bratov Cirila i Metoda. Veselica se bode vršila na vrtu gostilne g. Požuna predsednika društva.

Vabilo k koncertu, kojega priredi pevsko oruštvo »Zora« iz Vrdele v nedelo 28. junija 1885. na vrtu gostilne k »Aurori« nasproti Bošketa s sledečim sporeom: 1. Davorin Jenko: Naprej svira godba. 2. Ivan pl. Zajc: Jurišičeva putnica zbor. 3. Slavnostni govor, govori okoli čanka gospica Žrnjaleva. 4. Rieder: Venček slovanskih napevov svira godba. 5. Anton Nedved: Pozdrav Bledu zbor z bariton samospetom. 6. Gorazd: Mi vstajamo deklamuje g. P. Č. 7. J. Carli: Slavjanka poje mešan zbor. 8. Korčičeva svira godba. 9. Davorin Jenko: Što čutiš zbor. 10. Ples. — Opomba. Pred plesom se bodo podarila onim okoličanskim deklamacijam tri dragocena darila, koje bodo izžrebale številko darila. — Vstopnina za vsako osebo 20 kr., sedeži pa 10 novč. Čisti dohodek bode za napravo društvene zastave. Svirala bode pomnožena veteranska godba. — Začetek bode točno ob 5 uri. — K temu koncertu najljubnejše vabi Odbor.

Okoličani! Ali veste, kde je lekarna (»pecerija«) Udovičev (Fendler) v ulici Farneto? Tam se naši ljudje, ako pridejo kaj kupovat, psujejo z »moštrom de ščavo«. Ker naše ljudi tako grdo zmerjajo, zato Vam ni potreba nič več hoditi tja kupovat, idite raji tja, kder Vas ne bodo zmerjali, ampak Vam za Vaš, če še tako majhen denar, dobro postrežejo. Ne kupujte od onih, ki nas zastramujejo, naj prodajajo samo svojim benedetim Italijanom. Uže se spameté. Držite se svojih ljudi, in pustite tuje, naj žive od tujega denarja ne pa od našega. Okoličani še enkrat vas opozarjamo, da ne pozabite, kar se vam tu priporoča!

Politična odgoja. Mej drugimi tržaškimi (Solto, Triester Tagblatt) postavil se je laškim zoprnežem nasproti tudi tukajšnji vladni list »Adria«. Naj nam bode dovoljeno tu v prevodu objaviti pismo, katero jej je poslal nek tržaški »stari liberalca«, kakor se je sam podpisal; to pismo se glasi:

Slavno uredništvo! Videč, da ste objavili pismo, katero sem se Vam drzno pisati večeraj, zadrževam se še jedenkrat za pero prijeti in Vam še jedno napisati.

Čital sem ironični članek v Independentu o velikej slavnosti na Proseku. In vedno bolj sem prepričan, da nazadujemo. L'Independente se ne more vtlačiti radi izvolitve g. Nabergoja, ki je sedaj zastopnik Trsta in ne Proseka.

Prosek je vsprejet mej dežele zastopane v državnem zboru le kot del enega izmej šest okoličanskih okrajev, kateri zajedno s IV. mestnim volilnim oddelkom dela III. volilno skupino mesta in dežele, ki voli jednega poslancev v zbornico. Ta Independente ve to boljše nego jaz, ki gotovo ne namenjam ga podučiti, ampak ga samo opomniti.

Ako ni nič nenaravnega, da se prijatelji Nabergoja z njim veselo srečnega izida volitve ter da mu čestitajo, zakaj se Independente tako repenči? Zakaj toliko ponižuje s pomanjševalnimi oblikami: deželica, hišica, praporček, kar ni istinito tako?

Ima morda Nabergoj velik greh nad seboj, ako ni zagledal luči tega sveta v palači kacega glavnega mesta ali ker si ni dal postaviti palače?

Res čudni so ti demokrati, ki govore zmlom o ljudstvu in ker si eden izmej tega ljudstva z svojim talentom, trdno voljo in pravilnostjo pomore in postane kaj, ako ni z njh stranko ter se njim ne klanja, ne prizanesajo mu nikoli, ampak mu neprestano očitajo nižje pokolenje, njegovo rokodelstvo ali umetnost, s koje se bavi, da se preživlja!

Da, gospoda, volilci g. Nabergoja, ali njegovi prijatelji so imeli največjo pravico ga slaviti, in slaviti triumf svojega kan-

didata, ki je zajedno zmaga njihove stranke. Enako se godi povsod in tedaj tudi v Trstu. Ni se li tudi slavilo na nekak rimljanski način in v obče kot zmagovalno slavljenje prvo izvoljenje dr. Bizzonija županom, čeprav je bil on povsem nov občinstvu, ki je v priznanje njegovih zaslug bil odlikovan z redom commendatore? Oni, ki so ga na mesto konj po mestu peljali, niso torej imeli namena, njega slaviti, zato ker je bil z omenjenim redom odlikovan, ampak ker so ono izvoljenje smatrali kot zmago svoje stranke.

V vseh ustavnih državah se izid volitev slavi o zmagajočih; zmagani pa, ako so pravi domoljubi, pridruže se večini. ter misle na sredstva, s kojimi bi drugi krat sami zmagali.

Nobeden pa ne jemlje v zlo, ako se zmagovalec slavi od njegove stranke.

Mej borbo se vsi prizadevajo delujoč na vse kriplje in se zvijačo, da se izvoli njih kandidat; in v mnogih deželah n. pr. na Angleškem, kder je svoboda na trdnjših tleh, niso preveč skrupulozni glede sredstev. Dokazano je, da se na Angleškem v sedanjih časih nahajajo nekatera mesta, katerim je parlament odvzel pravico voljenja svojega poslancev zato, ker so se našle prevelike korupcije.

Prečital sem vse, kar se je pisalo zoper Nabergoja od njemu nasprotnih ljudi in reči moram, da nisem še nikoli dozdej bral tako slabih in neumestnih reči. In ne mogel bi najti dežele, kder bi se bila volitev, v kojej se je toliko mešalo in nasprotovalo, tako gladko izvršila?

Smatrate li to volitev za nepravilno? Ustava vam ponuja pomočke. Vsaka volitev se podvrže potem pretehtovanju. In koliko krat se je uže dogodilo, da ni ta ali oni izvoljeni poslanec bil potrjen? Ako imate pozitivnih faktorov, zberite jih in vložite protest višjej oblasti, naj ga prečeta in preiskuje. Če jih pa nemate, zakaj toliko vrišča in prepozni obdolževanj? zakaj tak odušek brezuspešnej, abotnej in smešnej vašej jezi?

Nepriistransko sem opazoval vedenje političnih društev v sedaj končanih volitvah in zmiraj bolj sem bil prepričan, da nazadujemo.

L'Associazione Politica je dobro pričela, ali slabo končala. Ker se je za I. skupino oglasil, ali prekasno nek drug kandidat, katerega bi vendar mnogi bili volili, učinola je Politica svoj platform, in ravnala na podlagi poli-a ali glasovanja na poskušnjo. Za II. mestni razred se ni oglasil noben kandidat, ki bi se bil postavil proti njenemu.

V III. razredu se ni volitve udelež la. In zakaj? Ako ni bila zadovoljna z Nabergojem, morala bi mu protipostaviti kandidata po njej izvoljenega; če pa ga je hotela, naj bi imela vsaj drznost ga priporočati in mu nakoniti glasove, koje bi mu morda lahko.

Ako ima posel z notranjo politiko, neutraliteta znači zdržanje.

Glede društva Progresso je zadostno, da se na zadnje dogodke misli in lahko sodimo, kako otroče se je vedlo.

Z navadnimi deklamatornimi frazami in svojim glasilom je odločilo v prvih dveh mestnih skupinah se vzdržati; vedoč, da ni toliko močno, in da bi gotovo bilo zmagano. Za III. razred se je pa pokazal Progresso na bojišči pod praporom nekega družega društva, ki se je iz njega izcimilo in njegovi kaporioni, ki so vedno pridigovali zdrževanje in ko so imeli pravico voliti v tem razredu, šli so vsi volit.

Ne politična zavednost, ampak ako bi le malo bili modri, spoznali bi bili koj, da bi mu morali, ako so hoteli g. Nabergoja vredi, ali vsaj imeti kako upanje do tega, nasproti postaviti kandidata, ki bi v obče bil čist in ljubljene samo od mestnih volilcev, temuč tudi okoličanskih. Namesto si takega izbrati, izvolili so g. Mauronerja, kateremu, če ne radi družega, vsaj radi prepričlih njegovih zaslug in izobraženja nobeden ne zaupa in ga zametajo (vsaj politično) vsi volilci v okolici in večina njih v mestu!!

Ni bila li to zmaga, katero so progressovci želeli in iskali je nalašč?

Zdaj pa tože, škripljejo ter smešijo sami sebe s prav smešnim maščevanjem in poniževalnimi oblikami!

Res nazadujemo, ponavljam, nazadujemo. Star liberalca.

Tržaške novosti:

Velika tombola veteranskega društva bode v nedelo 28. t. m. v dvorišču velike vojašnice. Tombola I. for. 300, druga for. 200, cinkvina 100. Kartele po 30 soldov.

Kresi po okolič. Večeraj na predvečer Sv. Ivana so kakor navadno vsako leto, tudi letos goreli, mnogobrojni kresi, in letos smo jih opazili še veliko več in lepših, nego druga leta. — Kakor znano je letos magistrat prepovedal kresove; ali vedeti je moral, da se okoličani ne bodo tako z lepoma udali tej prepovedi. Kresi pa niso nevarni, kedor trdi, da so, je lažnik; še nikoli se ni nikder v okolici vnel požar vsled kresov. — Okoličani so torej slinoči še več kresov prižgali, kakor navadno. Zdaj jih bo magistrat preganjal po svojih javnih in skrivnih hlapcih in ogleduhih. — Kaj pa bo rodilo tako preganjanje? — Le če veči srd in žalostne nasledke. Zakaj

